

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

Társszervezők:
Katedra szerkesztősége

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

A verseny fő támogatói:
a Szlovák Köztársaság Oktatási
Minisztériuma, Lilium Aurum
Könyv- és Lapkiadó és Dunaszer-
dahely Város Önkormányzata

Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín

KATEDRA MATEMATIKAVEVERSENY

ROVATVEZETŐ: RNDR. HORVÁTH GÉZA, horvath.geza@slovanet.sk

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019001

Tisztelt Kollégák, kedves Gyerekek!

Matematikaversenyünk huszonnegyedik évfolyamát kezdjük el. A levelező részt négyfordulóra tervezzük, és a korcsoportok a matematikai olimpia korcsoport-beosztásához igazodnak: a nyolcosztályos gimnáziumok primósai a hatodikosokkal, a secundósai a hetedikesekkel, tertiásai a nyolcadikosokkal, quartásai pedig a kilencedikesekkel kerülnek egy csoportba. (Értelemszerűen: a quinta diákjai nem vehetnek részt a versenyen.) A nyolcosztályos gimnáziumok diákjainak nevezésénél a felkészítő tanárok az évfolyamnak megfelelő alapiskolás évfolyamot tüntessék fel!

A feladatok sorszámozásán nem változtatunk. A kódszámokban a római szám a forduló sorszámát jelöli, az ezt követő arab szám vagy számcsoporthoz azt, hogy a feladat hányadikosoknak szól, a végén álló arab szám pedig a feladat sorszáma. A III-56-1. kódszám tehát azt jelenti, hogy ez a III. forduló 1. feladata az ötödikesek és hatodikosok számára.

A nevezési díj **nem változik**. Tanulónként továbbra is 7 euró lesz a levelező rész nevezési díja, amit 2018. október 26-ig kell befizetni postai csekken a Katedra Alapítvány címére (Nadácia Katedra, Duna Palota/Palác Duna, Galantská cesta 658/2F, I. posch., č. 5, 929 01 Dunajská Streda) vagy az alapítvány számlaszámára:

č. ú.: 1014769018/1111, Unicredit Banka

IBAN: SK21 1111 0000 0010 1476 9018

Tüntessék fel a Katedra Matematikaverseny azonosító számát is (variabilný symbol): 2019001!

A regisztrációs díj befizetése ugyanúgy történik, mint tavaly A feladatsorokhoz idén is csak a Katedra folyóiratból lehet hozzájutni, a honlapon csak a beküldési határidő után jelennek meg a feladatok. A felkészítő tanárok **15 euróval** támogatják a saját versenyüket, ezért cserében **ingyen kapják meg** a 2018/2019-es tanévben a Katedra folyóiratot. Hogy tavaly, úgy idén ugyanabban a tantárgyi versenyben több felkészítő tanár esetén is elegendő csak **egy pedagógusnak regisztrálnia**. Vagyis: pl., ha egy iskolából a matematikaversenyre három pedagógus tanítványait nevezik be, valamennyien ugyanazzal a regisztrációs számmal küldik el a megoldásaikat, de a lapot csak annak a pedagógusnak a címére küldjük el, aki regisztrált. Nagyobb iskolákban az is megoldást jelenthet, ha a matematikatanárokat tömörítő módszertani csoport (tantárgybizottság) regisztrál. A lapot – természetesen – csak a regisztrációs díj befizetése után fogják kézbesíteni, ezért lenne fontos, hogy a felkészítő tanárok minél hamarabb regisztráljanak. Ez elsősorban azoknak lehet fontos, akik tavaly még nem jutottak hozzá a Katedra számaikhoz, tehát ebben a tanévben újonnan regisztrálnak. A tavaly már regisztrált felkészítő tanárok a Katedra első két-három számát meg fogják kapni; a továbbiakat viszont csak akkor kézbesítjük, ha idén újra befizetik a regisztrációs díjat.

A nevezéseket ezúttal se a feladatjavítók postacímére, hanem a versenyszervező e-mail-címére (horvath.geza@slovanet.sk) szíveskedjenek küldeni. A nevezés módja: A felkészítő tanárok **legkésőbb 2018. október 26-ig** jelezzék a versenyszervezőnek (horvath.geza@slovanet.sk) e-mailben a nevezési szándékukat. Elég egyetlen mondat. Például: „Be szeretném nevezni a tanítványaimat a matematikaversenybe. Nagy János felkészítő tanár, Bolyai János Alapiskola, Felsőkenderes.” Az e-mail-t arról a címről küldjük, ahová a választ várják majd a versenyszervezőtől. Ugyanabból az iskolából több felkészítő tanár is jelentkezhet ugyanarról a címről, de annak sincs semmi akadálya, hogy valamennyien külön-külön jelentkezzenek. A versenyszervező a válaszhoz csatolva küldi majd el a Nevezési ívet. Ezt számítógépen kitöltve, elektronikus úton kell visszajuttatni a versenyszervezőnek. (Tehát: a kézzel kitöltött, klasszikus úton postára adott nevezéseket nem fogadjuk el.) A nevezéssel együtt vagy egy külön e-mailben (**legkésőbb 2018. október 26-ig**) küldjük el a befizetést igazoló csekk vagy bankszámlakivonat szkennelt képét! Figyelmeztetés a felkészítő tanárok részére: amíg a versenyszervező nem kapja meg a szabályosan kitöltött Nevezési ívet és a befizetést igazoló csekk vagy bankszámlakivonat szkennelt képét tartalmazó e-mailt, a versenyző(k) neve nem kerül fel a pontozólapra. (Megj.: A több tantárgyi versenyre is nevező iskolák minden versenyre külön-külön küldjük el a nevezési díjat!)

Ebben a tanévben is szervezünk **elődöntőt (elődöntőket)**. Az elődöntő és a 2017/2018-as országos döntő eredményei alapján kerülnek be a versenyzők a döntőbe, ahol a nevezési díj az eddigiekhez hasonlóan tanulónként 6 euró lesz, de ha a kísérő tanár vállal teremügyeletet vagy feladatjavítást, akkor ez az összeg tanulónként 4 euróra csökken. A feladatlapok kidolgozásának formája semmit sem változik: A megoldásokat A4-es papírlapon kell beküldeni. Egy forduló valamennyi feladatának megoldása ugyanarra a papírlapra kerülhet, és a lapnak mindkét oldalára lehet dolgozni. A versenyző minden alkalommal tüntesse fel a jobb felső sarokban (olvashatóan, lehetőleg nyomtatott betűkkel!) a nevét, az osztályt, a felkészítő tanár nevét, az iskola nevét, címét és irányítószámát. Ajánlatos ugyanazon iskola ugyanazon kategóriába tartozó tanulóinak megoldásait egyetlen borítékban küldeni. A megoldásokat postai úton (tehát **nem e-mailben!**) kell a feladatjavítók címére eljuttatni.

A megoldásokat ebben a tanévben is az 5–6. osztályosok más címre küldik, mint a 7–8–9. osztályosok. Az 5–6. osztály versenyzői (és a nyolcosztályos gimnáziumok primósai) továbbra is **PaedDr. Kiss Szilvia** címére (*Ul. Sv. Juraja 4, 929 01 Dunajská Streda*), a **7–8–9. osztályosok** (és a nyolcosztályos gimnáziumok secundós, tertiásai és quartásai) **viszont Bajcsi Barnabás** címére (*ZŠ s VJM Sokolce, Hlavná 27, 946 17 Sokolce*) küldjük a megoldásaikat!

A rugalmasabb kapcsolattartás érdekében közöljük a javító pedagógusok e-mail-címét is: **Kiss Szilvia**: kiszi@post.sk, **Bajcsi Barnabás**: bajcsibarnus@freemail.hu

Ahogy ezt már az előző években is elmondtuk: a tanári-szülői segítség ezúttal sem tilos, de formáját és mértékét annak tudatában kell megválasztani, hogy a verseny elődöntővel és zárt rendszerű fordulóval ér véget, ahová a tanulók nem

hozzák magukkal a levelező részben szerzett pontjaikat. Az országos elődöntőbe jutáshoz azonban jó eredményt kell elérni a levelező részben. Ezért előfordulhat, hogy a túl sok segítséget igénybe vevő tanulók olyanokat ütnek el az országos elődöntőbe jutástól, akik náluk jobban szerepelnének. Felkérjük kedves kollégáinkat, hogy küldjenek érdekes (lehetőleg saját ötletből született) feladatokat versenyünk ré-

szére. Ezekhez szíveskedjenek szerzői megoldást is mellékelni! A kitűzésre szánt feladatokat az alábbi címre várjuk: RNDr. Horváth Géza, Sládkovičova 5, 937 01 Želiezovce, vagy (e-mail): horvath.geza@slovanet.sk

A MÁSODIK FORDULÓ FELADATAI

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. NOVEMBER 23.

(HORVÁTH GÉZA (ZSELÍZ) [H. G.] ÉS PÓCSIK ISTVÁN (KOLON) [P. I.] FELADATAI)

V–VI. OSZTÁLY

I-56-1. feladat: Keresd meg az összes olyan háromjegyű természetes számot, amelyben a számjegyek szorzata 24! Sorold fel ezeket a számokat növekvő sorrendben! [H. G.]

I-56-2. feladat: Egy táborban 20 csapat van. Különböző zászlókat kell számukra tervezni piros, sárga és zöld anyagból. A zászló lehet egyszínű, kétsávós vagy háromsávós. (A sávok vízszintesek, és minden zászló téglalap alakú.) A színek ismétlődhetnek, de két egyforma színű sáv nem kerülhet egymás mellé, és a fordított színsorrendű zászlókat nem tekintjük azonosaknak. (Pl. a piros—zöld—sárga nem azonos a sárga—zöld—piros zászlóval.) Tervezhető-e elegendő zászló a 20 csapat számára? Sorold fel az összes megoldást! [H. G.]

II-56-3. feladat: Az alábbi összeadásban az azonos betűk azonos, a különbözők különböző számjegyeket jelölnek. Határozd meg a betűk értékét, ha mind a négy szám páros! A számok nem kezdődhetnek 0-val. [P. I.]

$$\begin{array}{r} \text{V U K} \\ + \text{V E R U} \\ + \text{L E N K E} \\ \hline \text{N E V E K} \end{array}$$

VII—VIII—IX. OSZTÁLY

I-7-1. feladat: Egy természetes szám akkor osztható 11 gyel, ha a páratlan helyeken álló számjegyeinek összegéből kivonva a páros helyeken álló számjegyeinek összegét, 11 gyel osztható számot (...-22 t, -11-et, 0-t, 11 et, 22 t, ...) kapunk. Feladat: Írj a 2018 elé és után is egy-egy számjegyet úgy, hogy a kapott 6-jegyű szám osztható legyen 11 gyel! Keresd meg az összes megoldást! A számok egyike sem kezdődhet 0-val. [H. G.]

I-78-2. feladat: Írj számokat az ábra üres négyzeteibe, hogy bűvös négyzetet kapj! (A bűvös négyzet mindhárom sorában, mindhárom oszlopában és mindkét átlójában ugyanannyi a számok összege.) [H. G.]

	20	18
14		

I-789-3. feladat: Keresd meg a legkisebb olyan 3 jegyű számot, amelynek pontosan 12 osztója van! Sorold fel az összes osztóját! [H. G.]

I-89-4. feladat: Határozd meg a három téglalap területe alapján a kérdőjellel jelölt rész területét! (Megj.: az ábra nem méretarányos!) [H. G.]

120 cm ²	84 cm ²
180 cm ²	?

II-9-5. feladat: Melyik az a legkisebb négyzetszám, amely a 2018... számcsoporthal kezdődik? Használj zsebszámológépet és indokold! [H. G.]

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019002

2. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. NOVEMBER 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: II.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

A második fordulóban Vámbéry Ármin életével kapcsolatos feladatok megoldásához Vámos Magda – Resid Efendi című könyve, az Ázsiai országokat és Délvidéket érintő feladatok sikeres megoldásához földrajzi atlasz és az internet különféle forrásai, a Közép-Ázsia kultúráját érintő kérdések megoldásához a Keleti életképek című művének A családi élet és a Nők című fejezetei ajánlottak.

1. Állapítsátok meg, ki mondta kinek, milyen helyzetben a következő idézeteket!

- a) „Tovább érsz te, fiam, valamennyi pajtásodnál, legyél csak kitartó és tűrj békén!”.....
.....
.....
- b) „No, Harschl, hát te meg doktor akarsz lenni?“.....
.....
.....
- c) „Édes fiam, ne kösse az asztalkendőt a nyakába! Az csak gyereknél szokás. Tegye szépen az ölébe!“.....
.....
.....
- d) „Mama, kérlek, alig múltam húszéves, és tizennégy nyelven olvasok meg beszélek. Mégsem mondhatod, hogy nem vittem semmire.“.....
.....
.....
- e) „Amit Kőrösi Csoma kibírt, kibírom én is. Az ínség jó iskola. Főként annak, aki nehéz dologra vállalkozik.“.....
.....
.....

2. Állapítsátok meg, ázsiai utazásai alkalmával érintett települések közül melyik fekszik legkeletebbre, legnyugatabbra, legdélebbre, legészakabbra, melyiknek van a legmagasabb és melyiknek a legalacsonyabb tengerszint feletti magassága! Segítségként ajánlom Vámbéry három útjának térképét a megoldáshoz!

.....
.....
.....
.....
.....

3. Az alábbiakban különféle állításokat olvashattok a Vámbéry korabeli keleti kultúráról (pontosabban a családok és a nők helyzetéről). Állapítsátok meg, hogy igazak vagy hamisak-e az állítások!

- 1.A szolgálok reggelente hangosan üdvözlök urukat.....
.....
.....
- 2.A khazinedar a szolgálata során rendszeresen meglopja urát.....
.....
.....
- 3.A családi kör szomorú és rideg.....
.....
.....
- 4.A gyerekek ötödik életévük betöltéséig a háremben maradnak.....
.....
.....
- 5.A anya mély tiszteletnek örvend a keleti családokban.....
.....
.....
- 6.A soknejűség főként a gazdag családokra jellemző keleten.....
.....
.....
- 7.A válás sokkal gyakoribb, mint Európában.....
.....
.....
- 8.A keleti nők többsége még olvasni sem tud.....
.....
.....
- 9.A keleti nők keresetforrásának egy részét jelenti a leánygyermek rabszolgák olcsó megvásárlása, majd idősebb korukban való eladásuk.....
.....
.....
10. Konstantinápoly környékén csak egy szerjéri volt található.....
.....
.....

4. Válaszolatok Vámbéry Ármin irodalmi és politikai munkásságára vonatkozó kérdésekre!

1. Milyen kinevezéssel jutalmazta a császár Vámbéry Ármint utazásai végeztével?

.....

.....

2. Milyen nyelvek tanítója lett ezután?

.....

.....

3. Kik között robbant ki az ugor-török háború?

.....

.....

4. Melyik ország külügyminisztériumának végzett ügynöki munkát, melyik másik ország ajánlatát utasította el?

.....

.....

5. Milyen tudományos intézményt alapított meg 1972-ben, kik voltak benne legjelentősebb társai?

.....

.....

5. Készítsétek el Törökország természetföldrajzi térképét! Tüntessétek fel következő földrajzi fogalmakat: Fekete-tenger, Márvány-tenger, Égei-tenger, Földközi-tenger, Boszporusz, Dardanellák, Antalyai-öböl, Tigris, Eufrátesz, Sakarya, Kizilirmak, Van-tó, Tuz-tó, Kebani-víztároló, Atatürk-víztároló, Hirfanli-víztároló, Észak-Anatóliai-hegység (Pontusz-hegység), Torosz-hegység, Anatóliai-magasföld, Ararát!

6. Készítsétek el Délvidék természetföldrajzi térképét, melyen feltüntetitek a következőket: Adriai-tenger, Mura, Dráva, Száva, Duna, Tisza, Temes, Velebit, Kapela, Medvednica, Ivanščica, Papuk, Psunj, Fruška Gora, Muraköz, Drávaköz, Szlavónia, Vajdaság, Szerémség, valamint keressétek meg legmagasabb pontját!

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ANGYAL LÁSZLÓ, tortenelem.katedra@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019003

2. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. NOVEMBER 20.

MAGYARORSZÁG A VILÁGHÁBORÚ KÜSZÖBÉN (A FORDULÓ PONTSZÁMA: 47 PONT)

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	II.

1. feladat: Helyszínek (8 pont)

Ebben a feladatban helyszíneket keresünk. A megadott állítások alapján azonosítsd őket.

1. Itt bocsátották vízre a „Szent István” csatahajót, az első magyar hajógyárban épült csatahajót

.....

2. Itt nyílik meg az Erzsébet Tudományegyetem

.....

3. Itt követték el merényletet a trónörökös ellen 1914-ben

.....

4. Itt leplezik le az ország első Batthyány-szobrát

.....

5. A skizma-per itt kezdődik el, melyben ortodox vallásra akarták kényszeríteni a görög katolikus ruténokat

.....

6. Ebben a városban jelennek meg az első autótaxik

.....

7. A horvát jogpártiak és a szlovén klerikálisok itt állapodnak meg közös politikai szervezet létrehozásában

.....

8. Itt lövi agyon magát Alfred Redl vezérkari ezredes

.....

.....

2. feladat: Személyiségeket keresünk (7 pont)

Olyan történelmi személyiségeket keresünk, akik a választott korszakhoz kötődnek. A ti feladatotok kitalálni, kiről van szó!

1) A belgrádi katonai hírszerzés főnöke voltam. Jobbkezem egy őrnagy volt. „Apisnak” neveztek.

.....

2) Vigjátékomat, a „Nagy dolog a háború”-t a budapesti Király Színházban mutatták be a háború kitörésének évében.

.....

3) 1906 óta a vezérkar főnöke voltam. A megelőző háború gondolatának fő szószólója voltam.

.....

4) A képviselőházi ülésen háromszor lőttem rá az elnöklő Tisza Istvánra, de a golyók célt tévesztettek.

.....

5) Az egyik leggazdagabb arisztokrata családból származtam. „Vörös grófként” is ismertek. 1916-ban új pártot alakítottam.

.....

6) Megalapítottam az Országos Polgári Radikális Pártot, melyet Szende Pállal vezettem.

.....

7) Az újkor legrosszabbul előkészített merényletének elszenvedője voltam. A trónörökös hitvese voltam.

.....

.....

3. feladat: Hiányos szöveg a merényletről (17 pont)

A háborút kiváltó ok, a.....(latinul a szó) az osztrák-magyar trónörökös és felesége sarajevói meggyilkolása volt.....(mikor?). Ferenc Ferdinánd mint a közös hadsereg főfelügyelője, a szokásos.....(minek a?) megtekintése után úgy döntött, hogy látogatást tesz a tartomány fővárosában. Bosznia kormányzója,.....(ki?) úgy vélte, hogy a látogatás megerősítheti a Monarchia tekintélyét. A boszniai szerb nacionalista eszméket hirdető.....(milyen?) mozgalom.....(hány?) merénylője a sarajevói látogatást is egy ilyen lehetőségnek tartották. A főként.....(milyen?) származású szerb diákok közös pontja volt a Monarchia elpusztítása volt. Titkos szervezetük.....(mi a neve?) kapcsolatban állt a szerb kormány és hadsereg nacionalista érzelmű tagjaival.(kinek?) revolvergolyói halálos sebet ejtettek a trónörökösön és feleségén. Az utasításoknak megfelelően a merénylő.....(ki ellen?) fordította a fegyvert. A merénylők pere Sarajevóban zajlott.....(mikor?). Összesen.....(hány személyt?) állítottak a vádlottak padjára. Principet és két társát csak.....(hány?) évre ítélték. A merénylő a.....(melyik?) börtönben halt meg.....(milyen betegségben?).....(mikor?). Sarajevóban temették el.....(mikor?).

4. feladat: Igaz vagy hamis (10 pont)

Állapítsátok meg, hogy a felsorolt állítások igazak vagy hamisak-e, s amennyiben helytelen állítás(okat) találtok, javítsátok ki!

1. A frontra kerültek közül minden hatodik katona életét veszítette.

.....

2. Napjaink kuktájának őse a Papin-fazék volt a korban.

.....

3. A dohányjövedék igazgatósága árusítani kezdi az első olcsóbb arany végű cigarettát, a Mirjamot.

.....

4. Az Astoria szálló Budapesten nyílik meg 1915-ben.

.....

5. 1903-ban meggyilkolták I. János királyt, s vele az Obrenovic-dinasztia kihalt.

.....

6. Az első autóbuszok viteldíja a főváros utcáin 14 fillér volt.

.....

7. Az első magyar filmkészítő vállalat a Pannónia Filmgyár volt.

.....

5. feladat: Kit vagy mit láttok a képen? (5 pont)

a.)

b.)

c.)

d.)

e.)

KATEDRA IRODALOMVERSENY

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019004

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNICA, 93011 TOPOLNÍKY, CHLADNÁ 84, katedra.irodalom@gmail.com

2. FORDULÓ – I. KATEGÓRIA

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. NOVEMBER 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 2.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: I.

Olvasandó mű: Fekete István: A KOPPÁNYI AGA TESTAMENTUMA (5-9. fejezet)Online: <https://docplayer.hu/8305559-A-koppanyi-aga-testamentuma.html>

I. TITKOSÍRÁS

Fejtsétek meg a titkosírást, majd a kapott kulcsszavakhoz írjátok le, milyen történés fűződik! Ez a feladat a végvári élethez, a magyar-török-német torzszalkodáshoz kapcsolható.

Segítség a titkosíráshoz: Minden betűt egy számpár helyettesít. Először a függőlegesen egymás alatt, majd a vízszintesen egymás mellett elhelyezkedő számot írjuk. Pl. 13 = B, 25 = I

	1	2	3	4	5	6
1	A	Á	B	C	D	E
2	É	F	G	H	I	Í
3	J	K	L	M	N	O
4	Ó	Ö	Ő	P	R	S
5	T	U	Ú	Ü	Ű	V
6	Y	Z				

1. kulcsszó:

33	41	32	42	51	43

Magyarázat:

2. kulcsszó:

56	12	33	51	46	12	23	15	26	31

Magyarázat:

3. kulcsszó:

33	16	56	21	33

Magyarázat:

4. kulcsszó:

44	36	45	51	61	12	62	12	46

Magyarázat:

5. kulcsszó:

24	11	62	52	23	46	12	23

Magyarázat:

II. CSONKA GONDOLATOK

Egészítsétek ki az idézetek hiányos elemeit, majd töltsétek ki a táblázatot!

IDÉZET	KI MONDJA?	KINEK?	MI CÉLBÓL?
„Az ilyen zsvivány annyinak számít,”			
„..., olvasd a végét, hogy tudjam a.....”			
„Az adósság le van róva. A.....”			
„Segítenek, uram. Mondám, hogy a.....”			
„Uram, több eszed van, mint.....”			
„Tud ez mindent, amit.....”			
„Meddig, uram!.....”			

+ **Jutalompontért:**

„Körülötte a mérhetetlen....., amelyből itt-ott, mint
..... országában.”

Egy A 4-es papírra szabadon választott technikával ábrázoljátok az utolsó idézetet és annak folytatását!

III.SZEREPLŐK

A regény szereplői különböző tulajdonságokkal, jellemvonásokkal rendelkeznek. Cselekedeteik, viselkedésük alapján megismerhetünk bennük igazi hősokeket és galád áruolókat is.

1. Az alábbi négyzetekben egy-egy szereplő nevét rejtettük el. Vigyázz! Nem minden betűt kell feltétlenül felhasználnotok a nevek megalkotásakor. A megoldásokat írájátok a négyzetek alá!

U	S	E	O	B	A	M	Á	A	N	Y	U	O	O	G
K		E	B		A	U		D	K		F	C		I
A	A	L	C	S	I	S	T	A	U	Y	K	S	B	I

.....

2. Magyarázzátok meg, milyen kapcsolat van a fent megtalált szereplők között. Egy szereplőhöz több megoldást is köthe-tünk.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 2.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: II.

Olvasandó mű:**REJTŐ JENŐ: A TIZENNÉGYKARÁTOS AUTÓ (6-10. fejezet)**ONLINE: mek.oszk.hu/01000/01044/01044.htm**I. IGAZ – HAMIS ÁLLÍTÁSOK**

Állapítsátok meg a felsorolt állításokról, melyik igaz és melyik hamis, majd a döntésetek alapján karikázzátok be az igaz állításokat követő megfelelő betűjeleket! A hamis állításokat javítsátok ki!

A jó válaszok betűjeleit összeolvasva egy olyan szót kaptok, ami összefüggésben áll az olvasottakkal – magyarázzátok meg milyen összefüggésben áll a regénnyel!

ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
A Szilvakék Paradicsom nevű vendéglőbe szeretne Iván eljutni.	K.	C.
Privát Elek a vagonok és titkos ládák tudója volt.	R.	B.
Gorcsev Iván néger királynak kémkedett a Rivierán.	A.	E.
Raoul, a kocsmatulajdonosa telefonált a tűzoltóságra, hogy ég a Texas vendéglő.	F.	J.
Gorcsev visszaszerezte Porteniftől az Alfa Rómeót.	A.	E.
Gorcsev kedvenc öltözete a matrózruha volt.	B.	P.
Vanek úr a gardrób szekrény legfelsőbb polcán lakott.	M.	N.
Vanek úr kedvenc helye a hotelben a fürdőkádból volt.	K.	J.
Cortot leánykereskedő volt, mielőtt beállt a légióba Iván helyett.	L.	LY.
Verdier őrmester beceneve közlegényi körökben: Oroszlán.	Ó.	O.
Gent, a káplár, civilfőbiában szenvedett.	GY.	NY.
Gorcsev a hentesnek a reneszánsz kor jeles festőjének nevével mutatkozott be.	I.	Á.
Tintoretto Kázmér mestersége impresszionista.	T.	TY.
Laboux meg akarta szöktetni a légióból Gorcsev Ivánt.	L.	V.
Vanek úr is helyettesítette Gorcsev Ivánt a légióban.	K.	Q.
Vanek napi 200 frank fizetésért helyettesítette gazdáját a légióban.	O.	Ö.
Jázmin foglalkozása kerékpártolvaj volt.	S.	X.

A bekarikázott betűjelekből összeolvasott megoldás:

Hogyan kapcsolódik a megoldás az olvasott műhöz?

.....

.....

.....

.....

A téves állítások javítása:

.....

.....

.....

II. TALÁLÓ JELLEMRAJZOK

A 2. oszlopba írva nevezzétek meg az 1. oszlopban jellemzett szereplőket, majd a 3. oszlop kifejezéseit párosítsátok a szereplőkkel. A 4. oszlopba írjátok a jellemzések előtt álló sorszámokból és a 3. oszlopban szereplő betűkódokból alkotott párokat! A számokat emelkedő sorban írjátok! Ha jól dolgoztok, a betűkódokból egy szót tudtok összeolvasni – fejtsetek ki, hogyan kapcsolódik ez a szó a főszereplőhöz!

1. OSZLOP: JELLEMZÉSEK	2. OSZLOP: A SZEREPLŐ NEVE	3. OSZLOP: A SZEREPLŐHÖZ KAPCSOLÓDÓ FOGALMAK	AZ 1. ÉS 3. OSZLOPHOZ TARTOZÓ SORSZÁMOK ÉS BETŰKÓDOK PÁROSÍTÁSAI
1. „Széles. vállú, szigorú arcú, kitűnően öltözött, szürke óriás.”		M. oroszlán	
2. „Ujjatlan csíkos ruhát viselt, széles nagy csontjai izmos emberre vallottak, roppant előreugró kacsorra furcsán mozgott.”		Sz. kétsoros zakó	
3. „Csomaghordó külsejű egyén barna zakókabátban és fekete fürdőnadrágban, csiptetőt viselt az orrán, sárga frotírtörülközőt hordott a vállára borítva.”		E. civilfóbia	
4. „Suhancképű fiatalember, vitahatóan fehér vászonnadrágban, kék matrőzblúzban, és az angol haditengerészet számára készült fehér, kerek sapkában.”		L. Peugeot- művek	
5. „Alacsony homlokú, rossz arcú, kissé terheltnek látszó egyén.”		E. bizományi rabló	
6. „Szája és orra körül ráncok, jobb szemét állandóan összehúzta kissé, fogai állítólag 2cm hosszúak.”		E. meszelő	
7. „Álmos hangú, utálkozó arcú káplár.”		R. szalmakalap	
8. „Magas, ősz, sovány ember, napbarnított arccal.”		S. Alfa Romeo	

A betűkódokból kapott szó:.....

.....

.....

Hogyan kapcsolódik a főszereplőhöz?.....

.....

.....

.....

III. KAKUKKTOJÁS- SZÍNEK

A felsorolások közt keressétek meg a kakukktojást, majd indokoljátok meg, miért lóg ki a többi kifejezés közül! Jutalompon-
tért te is gyűjts „színes szókapcsolatokat“!

1. Gorcsev Iván monoklija, Vanek úr bajsza, Anette agara

Kakukktojás:.....

Indoklás:.....

2. Vanek úr esernyője, Gorcsev Iván bőröndje, Alfa Romeo

Kakukktojás:.....

Indoklás:.....

3. Hector Potieu bajsza, a rabló nagy szakála, Vanek frottírtörülközője

Kakukktojás:.....

Indoklás:.....

4. Anette agara, Iván vászonnadrágja, lakáj véraláfutása

Kakukktojás:.....

Indoklás:.....

5. Alfa Romeo, tábornok arcán a kötés, „helyérdekű szalag“

Kakukktojás:.....

Indoklás:.....

Jó szórakozást!

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019009

ROVATVEZETŐ: TÓTH KATALIN, ŠKOLSKÁ 120, 951 78 KOLÍŇANY, katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

2. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. NOVEMBER 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: II.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

I. GONDOLKOZZ és MOSOLYOGJ

A rejtvény csupa o magánhangzót tartalmazó szavakból épül fel. A megadott szavakat 8 irányban kell keresni, egy betű többször is felhasználható. A fel nem használt betűkből két településnév rakható ki. Melyek ezek? Megj.: a települések betűi összekeveredtek.

☐ ORR	☐ KOBOLD	☐ MOCOROG	☐ BOCS	☐ KOBOZ
☐ NOS	☐ BOR	☐ KOCOG	☐ ROMLOTT	☐ BRONZ
☐ KORHOL	☐ HOMLOK	☐ SZOMJ	☐ ROMOS	
☐ KOLOSTOR	☐ LOP	☐ KORONG	☐ SOM	
☐ HOLD	☐ OKOZ	☐ HOLOTT	☐ LOMB	

T	T	O	L	M	O	R	P	H
K	T	K	S	O	M	O	R	O
S	O	O	S	Z	O	T	Z	L
C	L	R	S	O	N	S	K	D
O	O	O	H	O	Z	O	N	L
B	H	N	K	O	C	L	R	O
O	Y	G	M	O	L	O	M	B
B	K	J	G	O	B	K	N	O
S	G	O	R	O	C	O	M	K
L	O	P	Z	S	O	R	Z	T
H	O	M	L	O	K	R	O	B

Településnevek:

A keresztrejtvény betűi további szavakat is rejtnek. Keressétek meg és írjátok le őket (minden betű felhasználható)!

Jutalomponos feladat: Írjatok egy, a lehető legtöbb szóból álló, csak ö magánhangzót tartalmazó mondatot (nem lehet összetett mondat)!

II. SZÓEGYENLETEK

A szóegyenletek a matematikai műveleteken alapulnak: be kell bizonyítani, hogy az egyenlet bal és jobb oldalán található részek egyenlők. A szavak szinonimáinak keresése mellett a megfejtéshez a megadott alapműveleteket kell használni (összeadás, kivonás, szorzás, osztás). A számjegy kivonáskor a betűk számát jelöli, és a szinonima akármelyik betűjére vonatkozhat. A műveleteket a szinonimákkal kell elvégezni, pl. a kiegészítés szinonimája az adalék, ennek a fele = ada. A minta szerint dolgozzatok, tehát a rész megoldásokat is tüntessétek fel! A megoldás jobb oldala egy esetben két szóból áll.

Minta: BARÁT + KIEGÉSZÍTÉS : 2 + KACAT = EMBERISÉG
 Megfejtés: társ + ada + lom = társadalom

1. EB + VÉS + INDULATSZÓ = MAGÁNYOS CSÁRDA

.....

2. PISZOK - 2 + VILÁGOSSÁG + ALULMARADÁS = ILLÚZIÓ

.....

3. VÍZFAJTA - 1 + ÉG - 1 + MACSKA : 2 + TIKMONY - 3 = PENGETVE

.....

4. HUZAT + GABONAŐRLŐ + CSATA = SZISZIFUSZI MUNKA

.....

5. 2 x SZEMÉLYES NÉVMÁS + KIRÁLYFINÉV - 1 + SZÓLÍTÁS = ARANY JÁNOS BALLADÁJA

.....

6. BEFED + DÍSZ + BUGYELLÁRIS - 2 = HITELINTÉZET

.....

7. FÜRDŐNADRÁG : 2 + SÁL = SZÚRÓS ESZKÖZ

.....

8. E-MAIL - 3 + FABULA - 3 + METODIKA - TÁRGY - DOGMA = MŰKÖDÉSI ÁLLAPOT

.....

9. SZÁMJEGY + ÉRTÉK + HANG NÉLKÜL - 3 = KITERJEDVE

.....

10. NYUGHATATLAN + SZEGY - 1 + ŐSZI GYÜMÖLCS : 2 = EMLŐS

.....

III. NOMEN EST OMEN

Biztosan Ti is szeretitek az asszociációs játékokat. E feladatban olyan tulajdonságokat keressetek, amelyek egybecsengenek a megadott nevekkel. A megoldás két vagy több szóból is állhat. Maximálisan 2 betűt változtathatok meg (cserélhetek fel másra vagy tehetek hozzá, ugyanazt a betűt többször is felhasználhatjátok). Bár több megoldás is lehetséges, egy névre csupán egy megoldást kérek, ám ha a saját nyelvjárásotokban használt szóval, azaz tájszóval fogalmaztatok meg a tulajdonságot, akkor jutalompontot kaptok!

1. LAJOS:
2. TAMÁS:
3. DÖMÖTÖR:
4. REBEKA:
5. MÁRTON:
6. ATTILA:
7. NORBERT:
8. KAMILLA:
9. ZOLTÁN:
10. GÁBOR:

MINTA: Bertalan: *bortalan*

Dorottya: *puruttya*

Józsás: *jó piás*

Jó szórakozást!

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY

ROVATVEZETŐ: KALOCSÁNYI MÓNIKA, katedra.also.tagozat@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019005

2. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. NOVEMBER 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: II.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

Kedves Versenyzők!

A második fordulóban két további, Mátyás királyról szóló mesét fogtok elolvasni, még hozzá a Mátyás király és a kolozsvári bíró (<http://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/matyas-kiraly-mesek/a-kolozsvari-biro>), illetve az Egyszer volt Budán kutya vásár (<http://www.nepmese.hu/index.php/mesetar/mesek/matyas-kiraly-mesek/egyszer-volt-budan-kutyavasar>) címűeket. A meséken keresztül új szereplőkkel és számos emberi tulajdonsággal fogunk megismerkedni. Játékra fel!

1. FELADAT: SZÓVADÁSZAT

Az előző fordulóban már volt szó a népmesék nyelvezetéről. A választott két mesénkben is nagyon sok régi szó, szókapcsolat olvasható. Ebben a feladatban nem azt várom tőletek, hogy fordítsátok le a kifejezéseket, hanem, hogy vadásszátok le a szöveg sűrűjéből a magyarázathoz tartozó szavakat.

Mátyás király szülővárosa.....

nemes úr egyenruhás szolgája.....

hogyan szavának nagyobb hangsúlyt adjon.....

kabátszerű felső gyapjú ruha.....

nem volt maradása, amiért valami rosszat tett.....

2. FELADAT: TULAJDONSÁGHÁLÓ

A következő feladatban egy betűhálót láthattok. Ahogy Mátyás király a nevét fahasábokra, én úgy a betűhálóba rejtetem szavakat nektek. A betűket több irányba (fel, le, jobbra, balra, átlósan) tudjátok összekötni és így 12 tulajdonságot találtok. Egészítsétek ki a szavakat, melyekhez segítségül megadtam néhány betűt!

1. R _ S _ I _ U _ _ T _
2. _ E _ V _ G _ S
3. _ É _ M _ _ A _ Ó

4. A _ J _ _
5. _ Ö _ _ S
6. S _ _ Y _ _ G _ T _

7. _ E _ Ó _ _ L _
8. F _ L _ _ Y _ S
9. Á _ S _ E _ T

10. ZS _ R _ _ K
11. B _ CS _ Á _ YÓ
12. N _ G _ _ É _ Ű

A	L	G	B	R	Ú	D	E	K	V	I	K	Z	S	P
G	Ú	T	A	L	U	D	N	I	Z	S	S	O	R	Ü
Ó	S	H	K	O	T	I	T	V	E	A	R	F	G	S
T	Y	O	D	E	L	N	Ó	K	R	I	J	C	E	A
U	J	G	I	H	E	R	L	N	O	N	B	E	K	N
S	U	V	Á	Z	Ö	R	O	L	É	B	P	N	S	Y
I	L	N	S	V	A	K	D	Ö	G	Ő	T	I	S	A
D	B	L	A	I	S	I	Ó	L	A	V	Ú	L	I	R
T	Á	K	J	G	E	C	H	É	E	R	K	A	É	G
L	C	O	T	F	Y	F	E	L	V	Á	G	Ó	S	A
A	Í	N	Ú	O	N	K	B	B	P	Z	R	P	K	T
G	K	E	M	K	É	K	É	P	M	U	T	A	T	Ó
E	Ú	S	A	J	L	A	S	P	L	S	O	B	Ö	G
V	S	G	Ő	G	Ö	S	Z	Ö	Ú	Z	A	L	Ú	É
Ó	H	I	D	I	F	K	I	F	J	I	G	E	S	L

Mindkét mesében találkozhattunk olyan szereplővel, akire a talált tulajdonságok közül valamennyi igaz. Kikre gondoltam? A válaszokat röviden indokljátok:

Szereplő	Indoklás

3. FELADAT: TITKOSÍRÁS

Szavakra vadásztatok a meseszövegből majd a betűhálóból, most viszont a titkosírás megfejtéséhez nem elég figyelmesnek lennetek, szükség lesz a tudásotokra is, mégpedig a magyar ábécé pontos ismeretére. A megadott betűk előtt álló mássalhangzót vagy magánhangzót írjátok a hozzá tartozó üres cellába, így eljuthattok a megfejtéshez.

Kód	D	Á	L		É	H	T	É	S		W	Ó	LY	TY
Keresett betű														

A kapott mondatrészlet az egyik olvasott mesében található, azonban hiányos, nincs meg az eleje és a vége se. Egészítsétek ki és válaszoljatok egy-egy szóval a következő kérdésekre!

Keresett mondat:

Melyik mesében találkoztatok ezzel a mondattal?

Ki vagy kik mondták?

Kinek vagy kiknek mondták?

Magyarázzátok meg, miért hangzott el ez a mondat a mesében!

Jutalompontos feladat: Ha van kedvetek és szeretnétek néhány jutalompontot gyűjteni, akkor szeretettel várok egy szép festményt arról:

- amikor Mátyás király kutyát vásárol a szegényembertől
- vagy
- amikor Mátyás megmutatja a kolozsvári bírónak a nevével ellátott három fahasábot.

4. FELADAT: HOSSZÚ AZ ÚT

Mátyás király korában nem léteztek még autók, autóbuszok és repülők. Akkoriban gyalog, lovon vagy szekéren közlekedtek. Mátyás király szekérrel indult Budáról Kolozsvárra. A két város 450 kilométerre van egymástól. A szekér 1 óra alatt 50 kilométert tett meg, 2 óra alatt 100 kilométert és így tovább. Az út során a kocsis kétszer tartott fél órás pihenőt. Hány órába telt Mátyás királynak eljutni Budáról Kolozsvárra?

Folytassátok a következő táblázatot:

1 óra	2 óra												
50 km	100 km												

Válasz: